

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 16, 2016

Nummer 16, 2016

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:1043](#) 13-04-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:1041](#) 06-04-2016

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2016:1279](#) 05-04-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2014:2540](#) 23-07-2014

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2016:3108](#) 17-03-2016

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2015:11913](#) 30-12-2015

RECHTSPRAAK

Is tussen de man en de vrouw onderling overeenstemming bereikt over de gevolgen van de echtscheiding wat de verrekening en partneralimentatie betreft? Heeft de man gedwaald? Grove miskennen van de wettelijke maatstaven? Hof beantwoordt alle drie de vragen ontkennend.

Partijen zijn overeengekomen over en weer afstand te doen van het recht op partneralimentatie. In het convenant zal een nihilbeding en een niet-wijzigingsbeding opgenomen worden.

Ter zake van de verrekening op grond van de huwelijkse voorwaarden zijn partijen overeengekomen dat de vrouw aan de man € 110.000 zal voldoen.

Overeenstemming?

Omtrent de uitgangspunten van het hof om te beoordelen of tussen partijen een overeenkomst tot stand is gekomen, is van belang of er sprake is van wilsovereenstemming. Voorts is van belang of een partij bij zijn of haar handelen bij de ander het vertrouwen heeft gewekt dat er sprake is van wilsovereenstemming. Voor de uitleg van een overeenkomst is relevant de Haviltex-maatstaf. Bij deze maatstaf komt het aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan elkaars verklaringen en gedragingen mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Hantering van de (Haviltex-)maatstaf kan ook leiden tot het oordeel dat mondeling, dan wel stilzwijgend, afspraken tot stand zijn gekomen, of dat deze stilzwijgend (kunnen worden geacht te) zijn gewijzigd (ECLI:NL:HR:2009:BI6319 en ECLI:NL:HR:2011:BQ3876).

Het hof is het eens met de rechtbank dat overeenstemming is bereikt en neemt de gronden van de rechtbank in hoger beroep over. Het hof geeft de gang van zaken met betrekking tot de afspraak over de partneralimentatie weer en concludeert dat sprake is van een zorgvuldig tot stand gekomen overeenkomst, waarbij een afkoopsom door de vrouw aan de man te betalen is overeengekomen ter zake van de partneralimentatie en de afwikkeling van de huwelijkse

voorwaarden. Dat nog sprake was van de mogelijkheid tot correcties op het conceptconvenant neemt niet weg dat op de hoofdlijnen overeenstemming was bereikt. Daarvoor is niet vereist dat de overeenkomst schriftelijk is vastgelegd. De wilsovereenstemming kan ook mondeling worden bereikt.

Dwaling?

Wat betreft de dwaling (artikel 6:228 BW) ter zake van de volledige overeenkomst en/of partneralimentatie overweegt het hof dat de man onvoldoende heeft aangetoond dat hij daarover heeft gedwaald.

Wat de dwaling met betrekking tot de verrekening/afwikkeling huwelijkse voorwaarden betreft is artikel 3:199 BW op grond van artikel 1:135 BW van toepassing. Artikel 3:199 BW bepaalt dat artikel 6:228-230 BW op een verdeling, en ook verrekening dus, niet van toepassing zijn. De man heeft onvoldoende gemotiveerd dat hij door de overeenkomst op hoofdlijnen voor meer dan een kwart zou zijn benadeeld.

Grove miskenning van de wettelijke maatstaven?

Ook dit beroep verwerpt het hof. Met inachtneming van hetgeen het hof heeft overwogen ter zake van de dwaling heeft de man onvoldoende aangetoond dat de alimentatieovereenkomst – althans de afkoop van alimentatie – is aangegaan met grove miskenning van de wettelijke maatstaven.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 13-04-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:1043

Zaaknummer: 200.173.119/01 en 200.173.121/01

RECHTSPRAAK

Ontzegging recht op omgang voor de duur van de detentie.

De vader is gedetineerd wegens geweld en dreigingen daarmee jegens de moeder. Het hof heeft bij beschikking van 8 mei 2013 een omgangsregeling opgelegd. Toen was de vader ook al gedetineerd. Dat is nog steeds zo. De rechtbank heeft een nadien gedaan nieuw verzoek om omgang afgewezen en de omgang voor een jaar ontzegt na advies van de Raad voor de Kinderbescherming. De vader acht dit onderzoek onzorgvuldig.

Het hof overweegt als volgt. Het hof is van oordeel dat de rechtbank op juiste gronden tot het oordeel is gekomen. In hoger beroep zijn geen feiten en omstandigheden gesteld of gebleken die tot een ander oordeel leiden. Uit de overgelegde stukken, waaronder het raadsrapport van 2 april 2015 en het verhandelde ter zitting blijkt dat de minderjarige in haar jonge leven ernstig huiselijk geweld heeft moeten meemaken tussen haar ouders en dat het vertrouwen van de moeder in de vader onherstelbaar is beschadigd. Gezien het geweld van de vader gericht op het gezin, waarbij hij het huis van de moeder in brand heeft gestoken, haar mishandeld en gestalkt heeft, gedreigd heeft om haar en haar kinderen te vermoorden en de minderjarige een aantal uren heeft ontvoerd onder bedreiging van een geweer, is de angst van de moeder naar het oordeel van het hof niet ongefundeerd. De vader is voor zijn daden meerdere keren gedetineerd geweest en is thans ook in hoger beroep veroordeeld. Hoewel de moeder zich in het verleden, ook toen de vader eerder gedetineerd was, heeft ingezet voor omgang tussen de vader en de minderjarige, is gebleken dat zij door alle gebeurtenissen inmiddels de draagkracht ontbeert om de minderjarige te steunen bij de omgang met de vader. Het hof acht deze steun onontbeerlijk nu de minderjarige – thans 8 jaar oud – voor haar verzorging geheel afhankelijk is van de moeder en het een kwetsbaar meisje betreft die in haar jonge leven al heel veel te verwerken heeft gekregen. Het hof is van oordeel dat een gedwongen omgangsregeling dan ook ernstig nadeel zou opleveren voor de geestelijke of lichamelijke ontwikkeling van de minderjarige, dan wel anderszins in strijd is met haar zwaarwegende belangen. Het hof betreft daarbij dat de vader weigert mee te werken aan een onderzoek in het kader van tbs.

Gegeven de kwetsbaarheid van de minderjarige en de veelheid van procedures die de afgelopen jaren tussen partijen hebben gespeeld, acht het hof het in het belang van de

minderjarige noodzakelijk dat er thans rust in het gezin komt. Het hof is dan ook van oordeel dat in dit specifieke geval een ontzegging van de omgang voor de duur van de detentie van de vader op zijn plaats is.

Kanttekeningen: Het is een raadsel waarom het hof nog geen drie jaar geleden toen de vader ook al gedetineerd was, wel een omgangsregeling heeft vastgesteld. Van belang is verder dat de detentie waarschijnlijk langer duurt dan een jaar en dat in dit geval het hof een langere ontzegging aangewezen achtte, ook al is het in algemene zin mogelijk om na een jaar een nieuw verzoek tot omgang te doen. SW

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 06-04-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:1041

Zaaknummer: 200.179.408/01

RECHTSPRAAK

Minderjarige staat niet onder gezag. Hij wordt verzorgd en opgevoed door een Marokkaanse vrouw die zegt zijn moeder te zijn. Hij ziet dagelijks een Marokkaanse man die zegt zijn vader te zijn. De Raad voor de Kinderbescherming verzoekt de gecertificeerde instelling (GI) te belasten met het gezag (artikel 1:241 lid 1 BW). Rechtbank belast de man en vrouw met het gezag (voogdij). Hof bekrachtigt deze beslissing.

De man en de vrouw staan niet opgenomen in de registers van de burgerlijke stand als ouders van het kind. Daarover zijn procedures gevoerd die niet hebben geleid tot een ander oordeel. De Raad voor de Kinderbescherming wil dat het gezag bij de GI wordt neergelegd om meer helderheid te krijgen over de vraag of de minderjarige illegaal is opgenomen in het gezin van de vrouw en de man. Het is voorts in het belang van de minderjarige dat hij voorlichting krijgt over zijn afkomst. Verder moet de minderjarige die is geboren in Marokko en Marokkaans is een verblijfsvergunning krijgen. En ten slotte wil de raad een signaal afgeven dat kinderontvoering of kinderhandel in Nederland niet wordt geaccepteerd.

Het hof overweegt als volgt. Bij de keuze van een op de voet van artikel 1:295 BW te benoemen voogd dient het belang van het kind een eerste overweging te zijn. Dat belang wordt in dit geval mede ingekleurd door artikel 7 en 8 IVRK, die de staat opdragen het recht van een kind door zijn ouders te worden verzorgd te waarborgen en passende bijstand en bescherming te verlenen aan een kind dat op niet rechtmatige wijze is beroofd van enig bestanddeel van zijn identiteit. In dit geval bestaat van het laatste een vermoeden, nu de afkomst en herkomst van de minderjarige onzeker zijn. Het hof is evenwel van oordeel dat, om daarover duidelijkheid te verkrijgen, het niet noodzakelijk is dat voogdij over de minderjarige aan de GI wordt opgedragen, te minder nu ook de raad vooralsnog het standpunt inneemt dat de minderjarige zijn verblijfplaats bij de vrouw dient te behouden. Dat doel kan ook op een andere wijze worden gediend, zo nodig door middel van een ondertoezichtstelling. Het verkrijgen van duidelijkheid omtrent zijn afkomst en herkomst zal bovendien de inzet zijn van het, volgens de raad, in december 2015 gestarte strafrechtelijk onderzoek naar de vraag of de minderjarige

illegaal is opgenomen in het gezin van de man en de vrouw.

Zowel in het geval dat de minderjarige uit een andere vrouw is geboren als in het geval dat de minderjarige uit de vrouw is geboren nadat in haar een embryo is geplaatst, ontstaan uit de eicel en zaadcel van anonieme donoren, dient de minderjarige naar het oordeel van het hof op enig moment op de hoogte te worden gesteld van zijn afkomst. De raad heeft terecht aangevoerd dat de minderjarige daar recht op heeft. De vrouw heeft verklaard op termijn de minderjarige te willen vertellen dat zij en de man niet zijn biologische ouders zijn. Ook als over enige tijd zou blijken dat zij deze toezegging niet, niet tijdig of niet overeenkomstig de waarheid gestand doet, vormt dat evenwel onvoldoende reden om te oordelen dat de GI reeds thans met de voogdij over de minderjarige moet worden belast. Het doel, te weten statusvoorlichting, is immers ook op andere wijze te bereiken. Zo nodig zou te zijner tijd ook voor dat doel kunnen worden gedacht aan een ondertoezichtstelling van de minderjarige.

Naast het belang van statusvoorlichting heeft de raad het belang van een verblijfsdocument voor de minderjarige ten grondslag gelegd aan zijn verzoek. De raad heeft evenwel zijn stelling dat het belasten van de GI met de voogdij het verkrijgen van een verblijfstitel zou bespoedigen niet aannemelijk gemaakt, in het licht van de weerspreking daarvan door de vrouw en de man. Zij hebben ter zitting in hoger beroep verklaard dat zij bezig zijn met een advocaat een verblijfstitel voor hem te verkrijgen. Ook in dit opzicht en bij deze stand ziet het hof geen reden voor voogdij van de GI.

Ten slotte is er het argument van de raad dat kinderonthoering of – handel dan wel illegale adoptie in Nederland niet wordt geaccepteerd en dat bij de thans bestaande – door het hof gedeelde – ernstige vermoedens daarvan toevertrouwing van de voogdij aan de vrouw en de man een verkeerd signaal oplevert. Dat argument legt onvoldoende gewicht in de schaal. Onbetwist is dat de minderjarige al vrijwel zijn hele leven bij de vrouw opgroeit in een liefdevolle omgeving, waarbij ook de man een grote rol vervult. Over de ontwikkeling van de minderjarige, verzorging en opvoeding of over de opvoedvaardigheden van de vrouw en de man bestaan geen zorgen. Het is momenteel in het belang van de minderjarige dat die situatie wordt gecontinueerd. Dat geeft de doorslag.

Kanttekening: Het hof behandelt de argumenten van de raad om de GI met de voogdij te belasten en niet de 'ouders' stuk voor stuk en weerlegt de argumenten m.i. op vakkundige wijze. Ik ben alleen verbaasd dat het hof als alternatief om de vermoedens over illegale opnemings van het kind duidelijk te krijgen en om ervoor te zorgen dat te zijner tijd statusvoorlichting inderdaad plaatsvindt, de ondertoezichtstelling noemt. Het hof stelt zelf vast dat het met de ontwikkeling van de minderjarige goed gaat en dat er met de verzorging en opvoeding alsmede de opvoedvaardigheden niets mis is. Een ondertoezichtstelling behoort dan niet tot de mogelijkheden.

SW

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 05-04-2016

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2016:1279

Zaaknummer: 200.165.775/01

RECHTSPRAAK

Verzoek tot omgang door de curator namens de onder curatele gestelde moeder. Volgens de rechtbank betreft dit een hoogstpersoonlijk verzoek, waarvoor een uitzondering op de procesonbekwaamheid moet gelden. De moeder is in staat tot een redelijke waardering van haar belangen. De moeder wordt daarom aangemerkt als verzoekster met zelfstandige procesbevoegdheid. Rechtbank stelt een voorlopige omgangsregeling onder begeleiding vast.

De onder curatele gestelde is blijkens artikel 1:381 lid 2 BW onbekwaam rechtshandelingen te verrichten voor zover de wet niet anders bepaalt. Dit geldt ook voor familierechtelijke rechtshandelingen en procesrechtelijke rechtshandelingen. De vertegenwoordigingsbevoegdheid van de curator dient echter te wijken voor, ondanks de curatele, nog bestaande feitelijke bekwaamheid van de curandus. Dit strookt met de gedachte dat de curandus, voor zover hij tot een dergelijke waardering in staat is, zeggenschap moet hebben over zaken die hem persoonlijk betreffen, zoals bijvoorbeeld zijn verzorging of verpleging (zie HR 28 januari 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1246). Een curandus is feitelijk bekwaam indien hij tot een redelijke waardering van zijn bij het conflict betrokken belangen in staat is. Daarvan is sprake indien aan betrokkene de nodige informatie is gegeven voor het nemen van een beslissing, die informatie is afgestemd op het bevattingsvermogen van betrokkene, voor zover dat met het oog op de aard en reikwijdte van de te nemen beslissing noodzakelijk is en betrokkene er blijk van geeft de verstrekte informatie te begrijpen. De betrokkene moet dan ook in staat zijn de betekenis van de desbetreffende rechtshandeling te overzien.

De rechtbank is van oordeel dat de moeder (curandus) in deze zaak tot een redelijke waardering van haar belangen in staat is. De moeder kan zich vinden in het ingediende verzoekschrift en geeft er blijk van de in het verzoekschrift verstrekte informatie te begrijpen. Voorts is ter zitting gebleken dat de moeder haar belangen goed kan verwoorden. Verder heeft de moeder ter zitting nog een oplossing aangedragen voor begeleide omgang, in de zin dat haar schoonmoeder de omgang eventueel zou kunnen begeleiden. De rechtbank merkt de

moeder daarom in deze zaak aan als verzoekster met zelfstandige procesbevoegdheid, bijgestaan door de advocaat van de curator, waartoe deze zich bereid heeft verklaard.

In het kader van de ondertoezichtstelling vond omgang plaats. Die is na een incident stopgezet door de gezinsvoogd. Deze wilde eerst een gesprek met de moeder, voordat de omgang weer op gang gebracht zou worden, maar daarvan is het nog niet gekomen. De rechtbank legt een voorlopige omgangsregeling op die begeleid plaatsvindt. De gezinsvoogd moet bezien hoe die begeleiding plaatsvindt.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 17-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2016:3108

Zaaknummer: C/09/498678

RECHTSPRAAK

Ongehuwde samenwoners. Partijen zijn wat betreft de kosten van de huishouding afgeweken van wat zij in hun samenlevingsovereenkomst zijn overeengekomen. Geen vergoeding voor het door de vrouw teveel betaalde, voor zover dat niet het afgelopen jaar (2014) betreft. Man krijgt geen vergoeding voor de gedane investeringen in het huis, omdat dat in dit geval niet redelijk en billijk is.

Partijen hebben een affectieve relatie gehad. Gedurende de relatie woonden partijen samen in een aan de vrouw in eigendom behorende woning. De man had en heeft in eigendom een woning. Bij de woning van de man hoort een vakantiewoning. Op de woning van de vrouw rustte ten tijde van de samenwoning een hypotheek waarvoor de vrouw alleen aansprakelijk is. In 2007 hebben partijen ten behoeve van de woning van de vrouw een tweede hypothecaire lening afgesloten. Voor deze lening zijn zowel de vrouw als de man hoofdelijk aansprakelijk.

Op de woning van de man rustte laatstelijk een hypothecaire lening waarvoor zowel de man als de vrouw hoofdelijk aansprakelijk zijn.

In hun samenlevingsovereenkomst hebben partijen afspraken geformaliseerd, waaronder onder meer de afspraak dat ieder der partijen voor de helft van hun inkomen uit arbeid bijdraagt in de kosten van de gemeenschappelijke huishouding. Gebleken is echter dat partijen na het sluiten van de samenlevingsovereenkomst de wijze van kostenverdeling hebben voortgezet zoals zij die daarvoor hadden afgesproken, waarbij de vrouw, hoewel hun netto besteedbaar inkomen uit arbeid min of meer gelijk was, veel meer dan de man bijdroeg aan de gemeenschappelijke huishouding. De vraag is echter wat dat voor gevolg heeft nu partijen daar pas na het verbreken van de samenwoning een (wezenlijk) punt van maken.

Indien is overeengekomen dat partijen ieder de helft van hun netto besteedbaar inkomen uit arbeid dienen in te brengen voor de kosten van de gemeenschappelijke huishouding, is uitgangspunt dat er aanleiding is tot vergoeding van de ander, wanneer een partij meer heeft bijgedragen dan waartoe hij moet bijdragen. Volgens vaste rechtspraak ligt het daarbij voor de hand aan te nemen dat de onderlinge afrekening periodiek dient plaats te vinden na het

verstrijken van ieder kalenderjaar. De rechtbank ziet geen aanleiding daar in het onderhavige geval anders over te oordelen. De vrouw heeft geen bijzondere omstandigheden gesteld op grond waarvan in de onderhavige zaak van de geldende rechtspraak behoort te worden afgeweken. Dat betekent dat de door de vrouw gespecificeerde berekening van hetgeen de man had moeten voldoen over de periode vanaf 22 september 2008 tot 11 juli 2014 in ieder geval niet voor enige verrekening in aanmerking komt. Partijen hebben immers gedurende de samenleving een andere invulling gegeven aan de gemeenschappelijke huishouding dan overeengekomen in de samenlevingsovereenkomst. Het is in strijd met de redelijkheid en billijkheid die de rechtsverhouding tussen partijen beheerst, dat de vrouw daar thans op terug zou kunnen komen. De rechtbank is daarom van oordeel dat hetgeen de vrouw op dit punt vordert afgewezen moet worden.

Nu is gesteld noch gebleken dat partijen afspraken hebben gemaakt over eventuele investeringen van de man in de woning van de vrouw, brengt het hiervoor omschreven uitgangspunt met zich dat investeringen van de man ten behoeve van de goederen van de vrouw in beginsel door de vrouw moeten worden terugbetaald. De rechtbank is echter van oordeel dat de maatstaven van redelijkheid en billijkheid in dit geval meebrengen dat de man geen aanspraak kan maken op die terugbetaling van zijn investeringen. Nog daargelaten dat de man op een aantal punten onvoldoende heeft onderbouwd dat de door hem gestelde betalingen daadwerkelijk zijn gedaan en/of betrekking hebben op (investerings) in de woningen van de vrouw, is doorslaggevend dat de man gedurende de gehele samenwoning aanzienlijk minder dan de vrouw heeft bijgedragen in de kosten van de gemeenschappelijke huishouding. Ook veel minder dan waartoe hij in ieder geval vanaf 22 september 2008 volgens de samenlevingsovereenkomst verplicht was. Daar waar de rechtbank in de normen van redelijkheid en billijkheid aanknopingspunten vindt om de vrouw niet alsnog aanspraak te laten maken op vermeend te weinig gedane bijdragen in de gemeenschappelijke huishouding door de man, brengen diezelfde normen mee dat er dan ook geen ruimte is te oordelen dat de investeringen door de man wel voor verrekening in aanmerking komen. Dat geldt ook voor de bedragen die de man heeft voldaan in verband met de woning van de vrouw. De rechtbank oordeelt dat van ongerechtvaardigde verrijking van de vrouw derhalve geen sprake is.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 30-12-2015

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2015:11913

Zaaknummer: C/15/223955 / HA ZA 15-212

RECHTSPRAAK

Echtscheidingsprocedure, waarin in incidenteel appèl de vrouw verzocht heeft de man te veroordelen tot betaling van het nog niet betaalde deel van de bruidsgave. Hof wijst, anders dan de rechtbank, de vordering tot betaling van het restant van de tussen partijen overeengekomen bruidsgave toe.

Echtscheidingsprocedure, waarin in incidenteel appèl de vrouw heeft verzocht de man te veroordelen tot betaling van het nog niet betaalde deel van de bruidsgave. De vrouw stelt dat partijen voorafgaand aan hun huwelijk in Marokko een overeenkomst hebben gesloten waarin de man zich verplicht heeft gesteld een bruidsgave van 50.000 MDH aan de vrouw te voldoen. Hiervan heeft de man reeds 7.500 MDH voldaan. Het resterende bedrag van de bruidsgave, te weten 42.500 MDH, is volgens de vrouw als betalingsverplichting op de man blijven rusten. Zij meent dat met de destijds overeengekomen bruidsgave niet is beoogd een alimentatieverplichting overeen te komen, zodat deze ook niet als zodanig gekwalificeerd dient te worden.

De man verzet zich daartegen en verzoekt het hof de bestreden beschikking te bekrachtigen voor zover het de bruidsgave betreft.

Het hof overweegt dat een bruidsgave naar Marokkaans recht zich niet goed in ons recht laat inpassen. Zij heeft een geheel eigen karakter. Zo is zij niet gelijk te stellen met een uitkering tot levensonderhoud van artikel 1:157 BW die wordt beheerst door behoefte enerzijds en draagkracht anderzijds. Ook ligt het gezien haar aard niet voor de hand dat (de verplichting tot betaling van) een bruidsgave deel is gaan uitmaken van de huwelijksgoederengemeenschap van partijen. Nu niet is weersproken dat de man niet aan zijn gehele verplichting tot betaling van de bruidsgave heeft voldaan, is het hof, anders dan de rechtbank, van oordeel dat de vordering van de vrouw tot betaling van het restant van de tussen partijen overeengekomen bruidsgave voor toewijzing in aanmerking komt.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 23-07-2014

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2014:2540

Zaaknummer: 200.142.173/01 en 200.142.628/01